השוחט והמעלה פרק שלשה עשר זבחים קט.

מתני' ואחד קדשים פסולין שהיה פסולן בקדש. הואיל וכפנים אם עלו לא ירדו מתקבל כפנים קרינא ביה וחייבין עליהן בחוץ כדיליף בגמ': **המעלה כזית מן העולה ומאימוריה.** תני זית מזה וזית מזה חייב דכולה כולל: **גמ'** ואימורי קדשי **הלבונה.** של מנחת נדבה: **ומנחת כהנים.** שהיא כליל וחייב להעלותה כקומץ [א] מנחת ישראל אכל שירי מנחת ישראל אינו חייב על העלאתם: **מנחת כהן משיח.** עשירית האיפה שהוא מביא בכל יום: **ושלשה לוגין יין.** שהוא פחות שבנסכים: **ושלשה לוגין מים.** בחג קאמר ובמוקדשין [ב] לחג שאין העלאת חוץ נוהגת כחולין: **מנין לרבות פסולין.** הגך דאם עלו לא ירדו דלא מתרכו מלא יביאנו דהא אינם רחוין להביא לכתחילה: **ת"ל לעשות.** משמע הרחוין לעשות [ג] אפילו אינו רחוי לבא מחוץ לפנים. והני נמי כיון דאם עלו לא ירדו וכהן מזקק להפך בהם בגינוכא [ד] אי להעלותן מראש המזבח למערכה רחוין ליעשות קרינא ביה: **שלמים נא.** אין בשרן מצטרף עם אימוריהן לכזית העלאת [ה] חוץ משום דבשר שלמים לאו בר הקטרה הוא ולא קרינא ביה אל פתח אהל מועד לא יביאנו: **ולחייב עליהן משום פיגול ונותר וטמא.** קא ס"ל באוכל כזית בשר ואימורין מעולת פיגול או נותר או בטומאת הגוף אכלו: **מאי טעמא.** לא מצטרף נמי בשר שלמים עם אימוריו לפיגול ונותר וטמא הא בין בבשר בין באימורין שייך פיגול נותר וטמא כדאמר בפ' בית שמאי (לעיל דף מג.) דכל שיש לו מתירין בין לאדם בין למזבח חייבין עליו משום פיגול והרי הדם מתיר את הבשר לאדם ואת האימורין למזבח ותנן נמי התם (מה:) דבריה שאין חייבין עליהם משום פיגול כגון הקומץ והלבונה והקטרת שאין להם מתירין אלא הם עצמן מתירין חייבין עליהן משום נותר ומשום טמא וכל שכן אימורין שהפיגול ניהא בהן ומקבלי ליפיגון להו: **כל הפיגולין מצטרפין.** משום היא במעילה: **לאן בפיגול לאן במחשבת פיגול.** הא דקתני מצטרפין באוכל פיגול קאמר ולהתחיל מטאת והא דקתני עולה אין שלמים לא במחשבת פיגול שאם שחטו או זרק על מנת להקטיר תני זית בשר עולה ותני זית בשר ואימורין חוץ לזמנו פיגול אכל בשלמים [ו] לאכול או להקטיר תני זית בשר ואחי זית אימורין לא פיגל [ז] שאין מחשבת אכילה בנקטרין ואין מחשבת הקטרה בנאכלין: **לאן בנותר בשניותרו עד שלא נזרק הדם.** הא דקתני מצטרפין באוכל נותר קאמר והא דקתני עולה אין שלמים לא בשניותרו ושריפה כגון אכלו הבשר והאימורין קודם זריקה ונשתייר תני זית מזה ותני זית מזה בעולה דכולה כליל הויא זריקת דם זריקה דהא אכילת מזבח וכו' יהושע דאמר בפרק טבול יום (לעיל דף קד.) אם אין בשר אין דם וכיון דזריקה היא [ח] חייבין עליו משום נותר אם ניתותרו ואכל ממנו כדאמרן (לעיל מה:) דבריה שאין חייבין עליהם משום פיגול חייבין [ט] משום נותר כגון קומץ שהוא אכילת מזבח בעולה וכל שכן דבריה שחייבין עליהן משום פיגול כגון בשר עולה אכל שלמים אין תני זית מבשרן ותני זית מאימוריהן מצטרפין להיות שיור לזרוק עליהם את הדם דלא אכילת אדם איכא ולא אכילת מזבח איכא וכיון דלא הויא זריקה אם זרק אין חייבין עליהן משום נותר וטמא דקר"ל (מנחות דף כה:) כל היותר לעיכורין חייבין עליו משום טומאה וכפ' כ"ש (לעיל דף מה:) אתי נותר חילול חילול מעומאה ומסר מעילה (דף ו:) לענין יולא אמרינן [י] לר"ל דאמר אין זריקה מועלת ליולא אין חייבין עליו משום נותר וטמא: **כל הזבחים.** בר מעולה: **אין** [יא] **זורק את הדם.** דאית ליה לר' יהושע (לעיל קד.) אם אין בשר אין דם מועשית עולותיך הבשר והדם [דברים יב] וזבחיך [ט] כתיב (שם) ודם זבחיך ישפך והבשר תאכל הזקיקן הכתוב זה לזה: אי

לא ומוקי לה בגיתותרו וכו' יהושע וקלת תימה קומץ ולבונה אמאי לא מיחייב עלייהו בחוץ כשחסרו נהי דמיפסלי לכתחילה מ"מ מתקבלין הם כפנים דאם עלו לא ירדו דהוה ליה פסולו בקדש כשחסר כין קמילה להקטרה ולמאן דחשיב במנחות פ' קמא (דף ט:) חסרון כבעל מום ניחא ור"ל דאפילו תמצא לומר דאם עלה לא ירד מ"מ מכרת הוא למעוטייה מדכתיב אומו על המלח הוא חייב ואינו חייב על החסר כיון דלכתחילה לא יעלה [ז] ונרוך לדקדק אי מהדרינן פוקעין דידהו ובפרק ב' המזבח מקדש (לעיל דף פג:) תיכא כמה קרבי לרבן גמליאל מהיא העולה על מוקדה ולאידך מאסר תאכל האש ועוד דדרשינן לעיל (דף פו.) ועשית עולותיך הבשר והדם עיכולי עולה אתה מחזיר ואי אתה מחזיר עיכולי גידין ועצמות משמע [א] הא בשר דומיא דגידים ועצמות מהדרינן אפילו במקלת ותימה אי פליג עליה רבי יוסי: **ומנחת** כהנים ומנחת כהן משיח. הא דפליגיהו משום דמנחת כהנים בלה עשרון ומנחת כהן משיח תני עשרון ותימה דלא תני מנחת נסכים: **עולה** ואימורין **מצטרפין** לכזית להעלותן בחוץ ולחייב עליהם משום פיגול נותר וטמא. במסכת מעילה פרק קדשי מזבח (דף טו:) תנן חמשה דברים בעולה מצטרפין זה עם זה הבשר והחלב והפלת והיין והשמן ושמה בתודה דאיכא לחם ותימה לענין מאי קאמר אי לענין מעילה הא תנא ליה ריש (שם.) קדשי מזבח מצטרפין זה עם זה למעילה כו' ועוד דתודה אין בה מעילה כי אם לאחר זריקה באימורין אכל בלחם לא ואי (לא יתמיה) [ב] בחוץ הא לא תני בשמעתין אלא עולה ואימורין אכל חמשה דברים לא דאף על גב דמיחייבי בחוץ כדדרים לעיל מקרא הני מילי בפני עצמן אכל אלטרופי לא ועוד דלא מיחייב בחוץ אלחם שבתודה ועוד חלב ויין היאך מצטרפין והא אין שיעורן שוה שזה בכזית וזה בשלשה לוגין ואי לענין לזרוק עליהן הדם הא אמר ובמנחה אפילו כולה קיימת לא יזרוק ואי לענין מחשבת פיגול אין אכילה והקטרה מצטרפין ונראה דמיירי לענין אכילה דמיחייב האוכל משום פיגול נותר וטמא ואי מרשא דקתני קדשי מזבח מצטרפין הוה אמינא במין אחד קמ"ל אפילו בכמה מינין ועוד תנינהו למעוטי [ג] דאין דם חייבין עליו משום פיגול ועוד אמשיגין דאל פיגול אהנך דברים חמשה ושמה ונרוך לומר דאתיא כר"מ דתנן לעיל בפרק ב"ש (דף מג.) [ואלו] דברים שאין חייבין עליהן משום פיגול מנחת נסכים והנסכים הבאין בפני עצמן דברי ר"מ וחכ"א אף הבאים עם הבהמה והקומץ זוטא (מנחות דף טו:) תנן נמי הזבח מפגל את הנסכים משקדש [ד] בכלי דברי ר"מ והא דאכל ויין מצטרפין אע"ג דאכל בכזית ומשקין ברביעית ה"מ בשאתיה אכל דרך אכילה שארה פתו ביין שיעורו בכזית וקלת תימה מאי איריא דנקט חמשה דברים בעולה הא בשלמים נמי מצטרפין לחייב משום פיגול ויש לומר דנקט עולה משום דאפילו נמי במעילה אף על גב דבתודה לא חייבי במעילה:

כל הפיגולין מצטרפין. אף קדשי מזבח מצטרפין לפיגול ויש לומר דהוה מוקמינן לה בעולה דהא תני נמי מעילה אכל הך משמע טפי: **וכל** הנותרות מצטרפין. תימה דלא תני כל הטומאות מצטרפין ויש לומר דהוה משמע אפילו שרץ ונבלה ובשר המת והנהו לא מצטרפין דתנן התם (דף ח:):

מסורת הש"ס

(א) תוס' אחרי פ"י ה"ג. (ב) תוספ' מעילה פ"א ה"ט, (ג) מעילה יט:, ד) מנחות ט. כו. מעילה שם תוספתא דפקחים פ"ו ה"ג (פסחים עט. לעיל כה: בכורות לט:) תוספתא זבחים פ"יד ה"ב, ה) עי' יומא יב. שבועות יז: וברש"י. ו) לעיל לה., ז) עיין רש"ק וש"ק.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה כתן כעוכר יכו' דזריקה היא אצל עולה חייבין:

שינויי נוסחאות

א) כן העולה דמאימוריה בחוץ כל"ל (ש"מ:): ב) תיכא אי זבח ליתא בכתב"י ופר"ר, וכן מהקון כש"מ: ג) בכתב"י יש"מ נוסף מנין לרבות את הדם ת"ל או זבח: ד) כת"ל יד' נוסף ומנחת נסכים. וכן בתי. ועי' תוס' שהעתיקו בתיכה ממאי לא תני בגינוכא [ה] אי להעלותן מראש המזבח למערכה רחוין ליעשות קרינא ביה: **שלמים נא.** אין בשרן מצטרף עם אימוריהן לכזית העלאת [ה] חוץ משום דבשר שלמים לאו בר הקטרה הוא ולא קרינא ביה אל פתח אהל מועד לא יביאנו: **ולחייב עליהן משום פיגול ונותר וטמא.** קא ס"ל באוכל כזית בשר ואימורין מעולת פיגול או נותר או בטומאת הגוף אכלו: **מאי טעמא.** לא מצטרף נמי בשר שלמים עם אימוריו לפיגול ונותר וטמא הא בין בבשר בין באימורין שייך פיגול נותר וטמא כדאמר בפ' בית שמאי (לעיל דף מג.) דכל שיש לו מתירין בין לאדם בין למזבח חייבין עליו משום פיגול והרי הדם מתיר את הבשר לאדם ואת האימורין למזבח ותנן נמי התם (מה:) דבריה שאין חייבין עליהן עליהם משום פיגול כגון הקומץ והלבונה והקטרת שאין להם מתירין אלא הם עצמן מתירין חייבין עליהן משום נותר ומשום טמא וכל שכן אימורין שהפיגול ניהא בהן ומקבלי ליפיגון להו: **כל הפיגולין מצטרפין.** משום היא במעילה: **לאן בפיגול לאן במחשבת פיגול.** הא דקתני מצטרפין באוכל פיגול קאמר ולהתחיל מטאת והא דקתני עולה אין שלמים לא במחשבת פיגול שאם שחטו או זרק על מנת להקטיר תני זית בשר עולה ותני זית מאימוריו חוץ לזמנו פיגול אכל בשלמים [ו] לאכול או להקטיר תני זית בשר ואחי זית אימורין לא פיגל [ז] שאין מחשבת אכילה בנקטרין ואין מחשבת הקטרה בנאכלין: **לאן בנותר בשניותרו עד שלא נזרק הדם.** הא דקתני מצטרפין באוכל נותר קאמר והא דקתני עולה אין שלמים לא בשניותרו ושריפה כגון אכלו הבשר והאימורין קודם זריקה ונשתייר תני זית מזה ותני זית מזה בעולה דכולה כליל הויא זריקת דם זריקה דהא אכילת מזבח וכו' יהושע דאמר בפרק טבול יום (לעיל דף קד.) אם אין בשר אין דם וכיון דזריקה היא [ח] חייבין עליו משום נותר אם ניתותרו ואכל ממנו כדאמרן (לעיל מה:) דבריה שאין חייבין עליהם משום פיגול חייבין [ט] משום נותר כגון קומץ שהוא אכילת מזבח בעולה וכל שכן דבריה שחייבין עליהן משום פיגול כגון בשר עולה אכל שלמים אין תני זית מבשרן ותני זית מאימוריהן מצטרפין להיות שיור לזרוק עליהם את הדם דלא אכילת אדם איכא ולא אכילת מזבח איכא וכיון דלא הויא זריקה אם זרק אין חייבין עליהן משום נותר וטמא דקר"ל (מנחות דף כה:) כל היותר לעיכורין חייבין עליו משום טומאה וכפ' כ"ש (לעיל דף מה:) אתי נותר חילול חילול מעומאה ומסר מעילה (דף ו:) לענין יולא אמרינן [י] לר"ל דאמר אין זריקה מועלת ליולא אין חייבין עליו משום נותר וטמא: **כל הזבחים.** בר מעולה: **אין** [יא] **זורק את הדם.** דאית ליה לר' יהושע (לעיל קד.) אם אין בשר אין דם מועשית עולותיך הבשר והדם [דברים יב] וזבחיך [ט] כתיב (שם) ודם זבחיך ישפך והבשר תאכל הזקיקן הכתוב זה לזה: אי

מו

עין משפט נר מצוה

כט א מיי' פי"ט מהל' מעה"ק הלכה ז:
ל ב מיי' שם הלכה י:
לא ג ד מיי' שם הלכה ג:
לב ה מיי' שם הלכה ז:
לג ו מיי' שם הלכה ג:
לד ז מיי' פי"ח מהל' שפה"מ הלכה יא:

תורה אור השלם

1. וְאֶלֹהִים תֹּאמַר אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וְגֵר הַגָּר אֲשֶׁר יָגוּר בְּתוֹכָם אֲשֶׁר יַעֲלֶה עֹלָה אוֹ זָבַח: ויקרא יז, ח
2. וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא יְבִיאֻנוּ לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ לַיהוָה וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא מֵעַמָּיו: ויקרא יז, ט

מוסף רש"י

והלן. דם הלן (זבח מ:). שלן בשרה חוץ למזבח (לעיל כג:) והיוצאה. בשר עולה שיצא והכמיקה והפלה: ושנשחט חוץ לזמנו. על מנת (לאוכלו חוץ לזמנו ולהר פגול: ושקבלו פסולין וזרקו את דמו. כגון בגל מוס לו שלר פסולין, ולהכי נקט קבלו פסולין ולא נקט ששחטוהו פסולין, שהמיקה כשרה בפסולין, כדתנן (לקמן לא:) כל הפסולין שחטו לשמעון. בשרה: והניחבתן למעלה. מחוץ לסיקרא, דקר"ל חטאת בהמה למעלה הכזיב בה קרנות, ושולה למטה: והניחבתן בפנים. על המזבח הפנימי, כגון מר הפלם דבר ומר כהן מעיה: והפסח והחטאת. לחכי נקט פסח וחטאת, דקר"ל כל האוכלים שנכנס אלא לשמן כשרין חוץ מפסח וחטאת (זבח מ:) עולה ואימוריה מצטרפין לכזית להעלותן בחוץ. דלר מקטיר מחלי זית בשר וכחלי זית אימוריו בחוץ, חייב בליטה משום מקטיר בחוץ, והקטירה כפגין בכזית דכתיב ואם יאכל יאכל, ואמרינן (לעיל מה:) בשתי מכילות הכתוב מדבר, אחת מכילת אדם ואחת מכילת מזבח, מה מכילת אדם בכזית אף מכילת מזבח בכזית (מעילה מו:) שנשתייר בהן כזית בשר. דאיכא כדי מכילת אדם (בכורות לט:):

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com